

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA ZAPADNOHERCEGOVAČKE ŽUPANIJE
ZA 2008. godinu**

Broj: 49/09

Sarajevo, studeni 2009. godine

**PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE ZAPADNOHERCEGOVAČKE ŽUPANIJE
PREDSJEDNIKU VLADE ZAPADNOHERCEGOVAČKE ŽUPANIJE
MINISTRU FINACIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKE ŽUPANIJE**

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnov za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća Proračuna Zapadnohercegovačke županije za 2008. godinu (bilance stanja na dan 31. prosinca 2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvješća o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Županije odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladno posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvješćivanju u javnom sektoru.

Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Županije sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili skladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo skladno sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Stvoreni troškovi u iznosu od 3.753.690 KM nisu evidentirani na poziciji rashoda u periodu kada su i nastali skladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, što predstavlja prekoračenje proračuna za 2008. godinu u navedenom iznosu i nerealno iskazan deficit (točka 3.10 Izvješća);**
- 2. Proračun Zapadnohercegovačke županije za 2008. godinu je usvojen, a da nije donesen plan pokriva deficita, odnosno nisu utvrđeni izvori za finansiranje deficita, kako je propisano Zakonom o proračunima u FBiH (točka 3.3 Izvješća);**
- 3. nisu sačinjavani planovi novčanih tokova i na temelju istih vršeno odobravanje mjesečnih i tromjesečnih planova proračunskim korisnicima skladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o Riznici u FBiH (točka 3.3 Izvješća);**
- 4. iskazani iznos od 8.114.608 KM na vanbilančnoj evidenciji koji se odnosi na neizmirene obveze za doprinose za obračunate i isplaćene plaće iz ranijih godinu, što ima za posljedicu nerealno iskazane obveze i kumulativni višak rashoda nad prihodima (točka 3.10 Izvješća);**

5. obveze za doprinose vezane za obračun i isplatu plaća nisu plaćane u roku kako je regulirano Zakonom o doprinosima i samo za 2008. godinu iznose 6.216.148 KM (točka 3.5.1 Izvješća);
6. tekući prijenosi Vlade Županije za ostale zajedničke institucije u iznosu od 1.834.561 KM i za šport u iznosu od 215.200 KM, realizirani su bez prethodno donesenih kriterija kako je predviđeno Zakonom o izvršenju Proračuna Županije za 2008. godinu (točka 3.6.1 Izvješća);
7. tekući prijenosi Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa (za kulturu 149.860 KM i šport 288.271 KM), realizirani su bez primjene kriterija kako je predviđeno Zakonom o izvršenju Proračuna Županije za 2008. godinu (točka 3.6.1 Izvješća);
8. nije izvršen obračun i fakturisanje, niti su knjigovodstveno iskazana potraživanja po osnovu naknada za eksploataciju prirodnih bogatstava (koncesija) u skladu sa vazećim zakonskim i drugim propisima, niti su utvrđena stvarna potraživanja po istom sa 31.12.2008. godine (točka 3.4 Izvješća).

Mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na financijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, financijska izvješća Proračuna Zapadnohercegovačke županije ne prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na dan 31. prosinca 2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenim okvirom financijskog izvješćivanja tj. Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Finansijsko poslovanje Proračuna Zapadnohercegovačke županije u toku 2008. godine nije bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa vazećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 25.09.2009. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	3
3.	NALAZI	3
3.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća	3
3.2	Sustav internih kontrola i	4
3.3	Proračun Zapadnohercegovačke županije za 2008. godinu	5
3.4	Prihodi i primici Zapadnohercegovačke županije za 2008. godinu	6
3.5	Tekući rashodi	8
3.5.1	Bruto plaće i naknade	9
3.5.2	Izdaci za materijal i usluge	9
3.6	Tekući i kapitalni prijenosi.....	11
3.6.1	Tekući prijenosi	11
3.6.2	Kapitalni prijenosi	13
3.7	Kapitalna ulaganja	13
3.8	Tekuća pričuva	13
3.9	Nabave	14
3.10	Financijski rezultat	14
3.10.1	Novčana sredstva	15
3.11	Kratkoročne obveze i razgraničenja	15
3.12	Dugoročne obveze.....	15
4.	KOMENTAR	15

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA ZAPADNOHERCEGOVAČKE ŽUPANIJE
za 2008. godinu

1. UVOD

Zapadnohercegovačka županija (u daljem tekstu: Županija), kao federalna jedinica FBiH uspostavljena je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Zapadnohercegovačke županije. Županija svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Ustavom Zapadnohercegovačke županije je propisano da Županija ima sve ovlasti koja Ustavom Federacije nisu izričito povjerena federalnoj vlasti ili koja nisu Ustavom Federacije utvrđena kao zajedničke ovlasti Federacije i Županije. Prema Ustavu Zapadnohercegovačke županije, Županija ima ovlasti za: donošenje odluka, u okviru utvrđene ekonomske politike, za poticanje gospodarskog i društvenog razvitka; financiranje djelatnosti županijske vlasti ili djelatnosti pod njezinim pokroviteljstvom oporezivanjem, posudbom ili drugim sredstvima; utvrđivanje naobrazbene politike, uključujući donošenje propisa o naobrazbi, te osiguranje naobrazbe; utvrđivanje i provedbu kulturne politike; utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se odnose na uređivanje i izgradnju stambenih objekata; utvrđivanje politike u svezi s reguliranjem i osiguranjem javnih službi; donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje; donošenja propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti; utvrđivanje politike u svezi s osiguranjem radio i TV postaja, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog djelovanja, te osiguranje njihovog rada; provedba socijalne politike i uspostava službi socijalne skrbi; stvaranje i provedbu politike županijskog turizma, razvoj turističkih resursa.

Funkciju županijske uprave vrši osam ministarstava, uprave i upravne ustanove i zavod sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave, kojim se utvrđuje ustrojstvo županijskih tijela uprave i županijskih upravnih organizacija, određuje njihov djelokrug i druga pitanja organizacije i rada. Županijskim ministarstvima rukovodi ministar, a radom uprava, upravnih ustanova i zavoda rukovode direktori.

Sredstva za rad županijskih organa uprave i ustanova utvrđuju se Proračunom Županije.

Na dan 31.12.2008. godine broj uposlenih koji su se financirali iz proračuna Županije iznosio je 1.855, dok je planirani broj uposlenih Proračunom iznosio je 2.079.

Sjedište Vlade Županije je u Širokom Brijegu, ulica Stjepana Radića broj 3.

Rezime datih preporuka

Izvršenom revizijom poslovanja Županije za 2008. godinu konstatirali smo određene slabosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH potrebno je da proračunski korisnici donesu pravilnike o internim kontrolama kojim bi se definisao način uspostave internih kontrola i način funkcioniranja sustava internih kontrola proračunskih korisnika.

Potrebno je da Ministarstvo financija donese Računovodstvene politike sukladno Zakonu o proračunima, Zakonu o Riznici u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava interne kontrole kod proračunskih korisnika.

Organizirati rad interne revizije kako je propisano važećim zakonskim propisima.

Utvrđiti izvore za finansiranje deficita prilikom izrade Proračuna, kako je regulirano Zakonom o proračunima u FBiH

Planiranje proračuna i izradu Dokumenta okvirnog proračuna vršiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo financija sačinjava planove novčanih tokova (mjesečni i tromjesečni) sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Potrebno je da Županija donese propis o vrsti vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele korisnika proračuna Županije, kojom bi se definirale vrste vlastitih prihoda koji ostvaruje svaki od korisnika proračuna sukladno Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele.

Potrebno je da se evidentiranje i usuglašavanje prihoda vrši sukladno odredbama Zakona o Riznici u FBiH i Naputka o izvršavanju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice.

Potrebno je redovito vršiti obračun i fakturiranje temeljem zaključenih ugovora o koncesijama i potraživanja po istom knjigovodstveno evidentirati i poduzeti zakonske aktivnosti i druga raspoloživa sredstva kako bi se izvršila naplata i zaštitila javna dobra.

Potrebno je da Geodetska uprava Županije, u utvrđenim terminima, snima situaciju ležišta i vodi plan ležišta, a jedan primjerak plana dostavlja koncesionaru koji obavlja eksploataciju sukladno zaključenim ugovorima o koncesijama.

Sukladno Zakonu o koncesijama, donijeti provedbene akte i istim regulirati procedure postupanja nadležnih proračunskih korisnika i osigurati nadzor nad provedbom sklopljenih Ugovora o koncesijama i utvrditi namjene prihoda ostvarenih od koncesija.

Obveze za poreze i doprinose vezane za obračun i isplatu plaća izmirivati sukladno važećim zakonskim propisima.

Obračun i isplatu naknada za službena putovanja vršiti sukladno Zakonu o pravima izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Odluci o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika Proračuna u Županiji.

Utvrditi ograničenje za korištenje fiksnih telefona sa ciljem racionalizacije korištenje budžetskih sredstava.

Preispitati opravdanost stvorenih troškova telefonskih usluga i po istom poduzeti adekvatne mjere.

Potrebno je donijeti Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila i utvrditi normative o utrošku goriva po vozilima i u skladu sa istima vršiti kontrolu u cilju racionalizacije troškova goriva.

Potrebno je donijeti Procedure o korištenju sredstava reprezentacije za sve korisnike Proračuna i iste primjenjivati.

Donijeti odluku o raspolaganju i uvjetima raspolaganja Biznis Master Card.

Preispitati zaključene ugovore o djelu, i iste zaključivati samo za poslove i zadatke koji nisu obuhvaćeni Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji, sa točno utvrđenim poslovima i zadacima i obvezom podošenja izvješća o izvršenim poslovima izadacima.

Potrebno je realizaciju tekućih prijenosa vršiti sukladno donesenim Programima utroška sredstava tekućih prijenosa uz primjenu utvrđenih kriterija.

Potrebno je da proračunski korisnici izvještavaju Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima tekućih prijenosa sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke, kao i da se vrši nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih prijenosa.

Tekuće transfere planirati i izvršavati sa pozicije resornog ministarstva, a ne Vlade Županije.

Potrebno je da Vlada Županije donese kriterije na osnovu kojih bi se realizirali kapitalni prijenosi sukladno članku 35 Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke, kao i da korisnici sredstava podnose izvješće o utrošku sredstava Vladi Županije.

Potrebno je donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve i sredstva tekuće pričuve koristiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke.

Dosljedno primjenjivati Zakon o javnim nabavama BiH.

Troškove evidentirati u periodu kada su i nastali kako bi se priznavanje rashoda provodilo po načelu modifikovanog nastanka događaja sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Potrebno je u narednom periodu u slučaju smanjenja ostvarenja prihoda pravovremeno izvršiti uravnoteženje istih sa rashodima u skladu sa važećim zakonskim propisima.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidirana financijska izvješća Proračuna Županije za 2008. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika u Županiji sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije financijskih izvješća Proračuna Županije za 2008. godinu je pribavljanje realne osnove, da se na bazi pregleda financijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika županijskih proračuna, sukladno usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, ocijeni financijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sustav interne kontrole.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije u rujnu i listopadu 2009. godine.

S obzirom da je revizija obavljena ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. NALAZI

3.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća

Na temelju izvršene revizije financijskih izvješća za 2008. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnoj reviziji, konstatirano je da Županija nije postupila po preporukama datim u prethodnom Izvješću o reviziji kod slijedećih nalaza:

- Nisu doneseni svi potrebni akti kojim bi se uspostavio adekvatan sustav internih kontrola;
- Planiranje i izrada Proračuna se ne vrši sukladno rokovima i na način propisan Zakonom o proračunu u Županiji;
- Nije osiguran nadzor nad provedbom sklopljenih Ugovora o koncesijama za eksploataciju vode i kamena;
- Nije donesen provedbeni akt sukladno Zakonu o koncesijama;
- Obračun i uplata poreza i doprinosa na plaću i iz plaća ne vrši se sukladno Zakonu o doprinosima i Zakonu o porezu na plaću, istovremeno sa isplatom plaća;
- Obračun i isplata naknada za službena putovanja ne vrši se sukladno Odluci o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika Proračuna u Županiji;
- Proračunski korisnici ne primjenjuju Odluku o načinu korištenja mobilnih telefona;
- Nisu donesene Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila, kao i utvrđeni normativi o utrošku goriva po vozilima za sve proračunske korisnike;
- Nisu donijete Procedure o reprezentaciji za sve korisnike Proračuna;
- Nije donijeta odluka o raspolaganju i uvjetima raspolaganja Biznis Master Card;
- Kapitalni grantovi nisu realizirani sukladno zakonskim i ostalim propisima;
- Sredstva tekuće zalihe nisu korištena za žurne i nepredviđene izdatke koji se pojave tijekom proračunske godine;
- Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Županije nije sačinjen sukladno Zakonu o Proračunu u FBiH, Zakonu o riznici, Zakonu o izvršenju Proračuna Županije i Pravilniku o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u Županiji;

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno odnose se na: realizaciju tekućih transfera u dijelu donesenih kriterija, odnosno Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele i dijela primjene Zakona o javnim nabavama BiH.

Preporuka po kojoj je postupljeno odnosi se na poslovanje upravnim i sudskim pristojbama, te promet i poslovanje je iskazano u vanbilančnim evidencijama.

3.2 Sustav internih kontrola i¹

Revizijom je izvršeno ispitivanje funkcioniranja sustava internih kontrola, kako bi se procijenila točnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju financijska izvješća, te da li je financijsko upravljanje usklađeno sa važećim zakonskim propisima. Odgovornost na uspostavi sustava internih kontrola je na Vladi Županije, rukovodstvu ministarstava i drugih organa uprave na razini Županije, što predstavlja temelj postojanja odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je uspostavljanje adekvatne organizacione strukture i donošenju kvalitetnih internih akata. Suština ovih akata je da proračunski korisnici uspostave cjelovit sustav internih kontrola kroz procedure praćenja primjene donesenih akata, identifikaciju nadležnosti i odgovornosti uposlenih, procjenu rizika radnog mjesta i procesa poslovanja, utvrđivanje kontrolnih aktivnosti, uspostavljanje adekvatne razmjene informacija i komunikacija i na kraju uspostavu monitoringa na uspostavljenim internim kontrolama.

Županijska ministarstva su donijela Pravilnike o unutarnjoj organizaciji, na koje je suglasnost dala Vlada Županije, što čini temelj uspostave kontrolnog okruženja. Međutim, proračunski korisnici nisu uredili sustav interne kontrole na način propisan Zakonom o proračunima u FBiH, obzirom da nisu donesena sva potrebna interna akta (napr. Pravilnik internim kontrolama), niti je vršena identifikacija i procjena rizika.

Također, na razini Županije nisu donesene Računovodstvene politike kojim bi se, između ostalog, regulisao način usklađivanja poslovnih knjiga i vršenje inventure; način procjene bilančnih pozicija; knjigovodstveno evidentiranje imovine, zaliha, potraživanja, obveza, prihoda i rashoda; arhiviranje i čuvanje računovodstvenih knjiga i knjigovodstvenih isprava. Donošenje Računovodstvenih politika propisano je člankom 61. Zakona o proračunima u FBiH, člankom 2. Zakona o Riznici u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava interne kontrole kod proračunskih korisnika.

S obzirom na kompleksnost organizacione strukture Županije (ministarstva i niže potrošačke jedinice), otežano je funkcioniranje ukupnog sustava internih kontrola. Provedenom revizijom konstatovani su nedostaci u funkcioniranju sustava internih kontrola, što je uzrokovalo značajne propuste i nepravilnosti u prezentiranju financijskih izvješća Proračuna Županije za 2008. godinu.

Propusti su konstatovani kod: planiranja proračuna i izrade Dokumenta okvirnog proračuna i sačinjavanja planova novčanih tokova (točka 3.3 Izvješća); ne donesenog propisa o vlastitim prihodima, evidentiranja i usuglašavanja prihoda, nevršenje redovitog obračuna i fakturiranja po zaključenim ugovorima o koncesijama i knjigovodstvenog neevidentiranja potraživanja po istom, neizvršavanja snimanja situacije ležišta i vođenja plana ležišta po zaključenim ugovorima o koncesijama od strane Geodetske uprave Županije (točka 3.4 Izvješća); obračuna i isplata naknada za službena putovanja, korištenja fiksnih i mobilnih telefona, službenih vozila i sredstava reprezentacije, raspolaganja Biznis Master Card, zaključivanja ugovora o djelu (točka 3.5.2 Izvješća); realizacije tekućih i kapitalnih prijenosa (točke 3.6.1 i 3.6.2 Izvješća); korišćenja sredstava tekuće pričuve (točka 3.8 Izvješća); nedosljedne primjene Zakona o javnim nabavama BiH (točka 3.9 Izvješća).

Posebno ističemo neevidentiranje stvorenih troškova u iznosu od 3.753.690 KM na poziciji rashoda u periodu kada su i nastali kako bi se priznavanje rashoda provodilo po načelu modifikovanog nastanka događaja sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, što za posljedicu ima nerealno iskazan deficit proračuna za 2008. godinu i nepravilno iskazan finansijski rezultat, čime su narušena računovodstvena načela (točka 3.10 Izvješća), kao i ne plaćanja obveza za poreze i doprinose u roku za obračunate i isplaćene plaće, koji samo za 2008. godinu iznose 6.216.148 KM sukladno Zakonu o doprinosima (točka 3.5.1 Izvješća).

Na razini Županije nije uspostavljena interna revizija. Obzirom na organizaciju i veličinu Županije, smatramo da je potrebno uspostaviti internu reviziju i poduzeti aktivnosti regulirane važećim propisima,

¹ Sustav interne kontrole obuhvata kontrolna okruženje i kontrolne procedure. Sustav uključuje sve politike i procedure, uspostavljene od strane menadžmenta institucije, sa ciljem osiguravanja ostvarivanja ciljeva institucije sukladno eksternim pravilima (zakonska akta) i rukovodnim politikama, osiguranja imovine i informacija, prevencije u otkrivanju prevara i greški, kvalitete računovodstvenih izvješća, blagovremena izrada pouzdanih financijskih i rukovodnih/upravljačkih informacija.

kako po pitanju upošljavanja kvalifikovanog kadra tako i organizacije službi ili odjela interne revizije. Zakonom o budžetima u FBiH propisano je da interna revizija, kao tijelo proračunskog korisnika, neovisno i objektivno utvrđuje ostvarivanje cjelovitih zadataka i funkcija proračunskih korisnika, upozorava na nepravilnosti i usklađenost sa zakonskim i drugim propisima, kojima je utvrđeno njihovo poslovanje i predlaže mjere za njihovo otklanjanje i mjere za unapređenje poslovanja.

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH potrebno je da proračunski korisnici donesu pravilnike o internim kontrolama kojim bi se definisao način uspostave internih kontrola i način funkcioniranja sustava internih kontrola proračunskih korisnika.

Potrebno je da Ministarstvo financija donese Računovodstvene politike sukladno Zakonu o proračunima, Zakonu o Riznici u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava interne kontrole kod proračunskih korisnika.

Organizirati rad interne revizije kako je propisano važećim zakonskim propisima.

3.3 Proračun Zapadnohercegovačke županije za 2008. godinu

Proračun Županije za 2008. godinu nije donesen u zakonskom roku do 31.12.2007. godine, tako da je 21.12.2007. godine donesena Odluka o privremenom financiranju, kojom je utvrđeno privremeno financiranje Županije za razdoblje siječanj-ožujak 2008. godine u iznosu od 14.162.900 KM. Proračun Županije za 2008. godinu donesen je 31.03.2008. godine u iznosu od 75.435.200 KM. Rebalansom Proračuna za 2008. godinu od 10.12.2008. godine, ukupan Proračun se smanjio na 72.036.360 KM, zbog pada u istvarivanju prihoda u 2008. godini.

Prilikom izrade Proračuna nije sačinjen plan pokrića deficita, odnosno nisu utvrđeni izvori za finansiranje deficita, kako je regulirano člankom 17. Zakona o proračunima u FBiH.

Planirane pozicije Proračunom i Rebalansom daju se u slijedećem tabličnom pregledu:

R.br.	Naziv	Proračun za 2008.	Rebalans za 2008.
I	Prihodi, primici i financiranje	75.435.200	72.036.360
II	Rashodi i izdaci	75.435.200	72.036.360

Vlada Županije je usvojila Dokument okvirnog proračuna dana 08.10.2007. godine, iako je člankom 14. Zakona o proračunima u FBiH regulirano da Vlada razmatra i usvaja isti do 30.06. tekuće godine zajedno sa srednjoročnim okvirom rashoda za tri godine. Obzirom da se kasnilo sa donošenjem Dokumenta okvirnog proračuna prouzročilo je i zakašnjenje kod planiranja i izrade nacrtu Proračuna za 2008. godinu. Ministarstvo financija je proračunskim korisnicima 08.11.2007. godine dostavilo Naputak o načinu i elementima za izradu nacrtu Proračuna Županije za 2008. godinu, a ne kako je propisano člankom 15. Zakona o proračunima u FBiH najkasnije do 01.07. tekuće godine. Ministarstvo financija je utvrdilo rok za dostavu proračunskih zahtjeva do 20.11.2007. godine. Međutim, prezentirana tri zahtjeva proračunskih korisnika su datirani u siječnju 2008. godine, tako da nije ispoštovan rok da Ministarstvo financija upućuje Vladi Nacrt proračuna za slijedeću fiskalnu godinu do 01.10. tekuće godine, kako je propisano člankom 16. Zakona o proračunima u FBiH.

Ministarstvo financija nije u 2008. godini sačinjavalo planove novčanih tokova za javne prihode koji bi trebali da sadrže novčane tokove za vlastite prihode, grantove, donacije i prihode po posebnim propisima. Zakonom o proračunima u FBiH regulirano je da se pri izradi novčanih tokova uključe, između ostalog, predviđanja svih prihoda na JRR, predviđanja svih rashoda i kretanja u ključnim makroekonomskim parametrima.

Proračun za 2008. godinu se izvršavao na osnovu mjesečnog plana alokacije raspoloživih proračunskih sredstava po korisnicima.

Utvrđiti izvore za finansiranje deficita prilikom izrade Proračuna, kako je regulirano Zakonom o proračunima u FBiH.

Planiranje proračuna i izradu Dokumenta okvirnog proračuna vršiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo financija sačinjava planove novčanih tokova (mjesečni i tromjesečni) sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

3.4 Prihodi i primici Zapadnohercegovačke županije za 2008. godinu

Prema konsolidiranim financijskim izvješćima i Izvješću o izvršenju Proračuna za 2008. godinu ukupni prihodi i primici iznosili su 66.609.481 KM i struktura istih sa indeksima ostvarenja, daje se u slijedećem tabličnom pregledu:

Red br.	Opis	Proračun 2008. godine	Rebalans proračuna za 2008. godinu	Izvršenje 2007. godine	Izvršenje 2008. godine	Indeks	Indeks
						7= 6*100/4	8= 6*100/5
1	2	3	4	5	6	7	8
	Prihodi i primici	75.435.200	72.036.360	65.982.075	66.609.481	92,5	100,9
1.	Prihodi od poreza	61.965.700	58.505.660	56.558.673	55.670.152	95,2	98,4
	Prihodi na dobit pojedinaca i preduzeća	4.600.900	4.200.900	4.269.146	4.196.356	99,9	98,3
	Porezi na plaće	4.220.000	4.200.000	3.622.515	4.308.426	102,6	118,9
	Porezi na imovinu	630.000	680.000	583.003	682.616	100,4	117,1
	Domaći porezi na robe i usluge	2.614.000	2.000.000	2.899.440	1.048.874	52,4	36,2
	Prihodi od indirektnih poreza	49.754.600	47.252.760	45.055.156	45.278.948	95,8	100,5
	Ostali porezi	146.200	172.000	129.413	154.932	90,1	119,7
2.	Neporezni prihodi	8.369.500	9.830.700	6.839.419	9.244.731	94,0	135,2
	Prihodi od poduzetničkih aktiv.	951.000	1.386.000	513.615	1.199.988	86,6	233,6
	Naknade i takse	6.923.400	7.852.700	5.997.809	7.455.781	94,9	124,3
	Novčane kazne	495.100	592.000	327.995	588.962	99,5	179,6
3.	Kapitalni primici		-	-	-	-	-
4.	Potpore (Grantovi)	5.100.000	3.700.000	2.018.983	1.694.598	45,8	83,9
	Tekuće potpore iz inostranstva	1.100.000	500.000	853.511	162.198	32,4	19,0
	Tekuće potpore od ostalih razina vlasti	4.000.000	3.200.000	1.165.472	1.532.400	47,9	131,5
5.	Priljene otplate danih zajmova			565.000	-	-	-
	Priljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlade			565.000	-	-	-

Prihodi i primici u odnosu na planirane izvršeni su manje za 7,5 %, a u odnosu na prošlu godinu veći su za 0,9 %.

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 55.670.152 KM i manji su u odnosu na plan za 4,8 %. U strukturi ovih prihoda najveću stavku čine prihodi od indirektnih poreza u iznosu od 45.278.948 KM ili 81,3 % prihoda od poreza.

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 9.244.731 KM, i manji su u odnosu na planirane za 6,0 %, s tim da su u odnosu na prošlu godinu veći za 35,2 %. Prihodi od sopstvene djelatnosti izvršeni su u iznosu od 588.262 KM. Najveći dio sopstvenih prihoda se odnosi na Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa u iznosu od 227.416 KM, Ministarstvo financija u iznosu od 111.594 KM i Ministarstvo unutarnjih poslova u iznosu od 35.332 KM.

Na razini Županije nije donesena Uredba (ili drugi županijski propis) o vrsti vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele korisnika proračuna Županije, kojom bi se definirale vrste vlastitih prihoda koji ostvaruje svaki od korisnika proračuna i koje može koristiti za pokriće namjenskih rashoda. Također, navedenim

propisom Županija treba regulisati šta se podrazumijeva pod vlastitim prihodima, odnosno koji prihodi će se evidentirati kao vlastiti prihodi korisnika proračuna, a koji će biti evidentirani kao javni prihod Proračuna Županije.

Ministarstva, koja ostvaruju vlastite prihode, nisu vršila usaglašavanje evidentiranih vlastitih prihoda u pomoćnim evidencijama sa iskazanim prihodima u Glavnoj knjizi Riznice, što nije sukladno Zakonu o Riznici u FBiH i Naputkom o izvršavanju proračuna sa Jedinštenog računa Riznice.

Koncesije

Na području Županije iskazani su ukupni prihodi od koncesija u iznosu od 55.854 KM, pri čemu je zaključenim ugovorima o koncesijama utvrđeno da se koncesiona naknada plaća u korist proračuna Županije.

Na osnovu podataka Ministarstva gospodarstva, na području Županije, ukupno je potpisan 21 koncesioni ugovor. U 2008. godini je zaključen 3 ugovora o koncesijama, a predmet koncesije bilo je istraživanje i eksploatacija prirodnog kamena, podizanje voćnjaka i eksploatacija lomljenog kamena.

Nadzor nad ispunjenjem obveza plaćanja nadoknade za koncesije nije vršen od strane Ministarstva financija kako je propisano člankom 23. Zakona o koncesijama. Također, nadzor nad eksploatacijom prirodnih bogatstava izostao je od strane Ministarstva gospodarstva kao resornog ministarstva i od strane Uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove (nije sačinila evidenciju i Registar svih zaključenih ugovora o koncesijama sukladno članku 17. Zakona o koncesijama). Timu za reviziju nisu prezentirani provedbeni propisi na temelju Zakona o koncesijama, što je propisano člankom 28. Zakona o koncesijama.

Ministarstvo gospodarstva, kao nadležno ministarstvo, nije vršilo obračun, niti fakturiranje (ispostavlja račun) za naplatu koncesionih naknada, i nije utvrđen dug koncesinara od naknada po iskopanim količinama mineralnih sirovina i iskorištenja voda, temeljem zaključenih ugovora o koncesijama na dan 31.12.2008. godine, koji treba knjigovodstveno evidentirati. U ugovorima o koncesijama stoji da će Geodetska uprava Županije snimiti situaciju ležišta u roku od deset dana od dana potpisivanja ugovora o koncesiji, te taj snimak uzeti kao početno stanje za plaćanje naknade, što nije urađeno. Geodetska uprava Županije, također, je dužna dva puta godišnje (šesti i dvanaesti mjesec) snimiti situaciju ležišta i voditi plan ležišta, a jedan primjerak plana dostaviti koncesionaru koji obavlja eksploataciju. Međutim, nije nam prezentirano da su se vršila mjerenja iskopanih količina mineralnih sirovina i utrošene vode na osnovu kojih bi se vršio obračun i ispostavlja račun. Samim tim dugovanja koncesionara nisu knjigovodstveno evidentirana na poziciji potraživanja u Glavnoj knjizi Riznice, niti su ista obuhvaćena redovnim godišnjim popisom. Vlada Županije je Rješenjem od 07.11.2007. godine formirala Komisiju za koncesije sa zadatkom da vrši praćenje postojećih ugovora o koncesijama po oblastima, utvrdi eventualne manjkavosti i nepravilnosti i predloži mjere; utvrdi i prati naplatu obveza; pripremi procedure za Vladu Županije i vrši praćenje cjelokupnog rada koncesionara po procedurama. Komisija je sačinila Izvješće dana 28.11.2007. godine u kojem je navedeno da ukupni dug po ugovorima koncesionara iznosi 927.877 KM i dat je prijedlog mjera za prevazilaženje manjkavosti i nepravilnosti. Obzirom na visinu ostvarenih prihoda od koncesija i na ukupno utvrđeni dug koncesionara po Izvješću komisije smatramo da od strane nadležnih nisu poduzete adekvatne mjere i aktivnosti na naplati istih.

Uvidom u donesene propise i druga normativna akta, koja se odnose na koncesije, od strane Županije, konstatirano je da nije utvrđena namjena korištenja ostvarenih prihoda (sredstava) po osnovu koncesija, te smatramo da je potrebno aktima propisati namjenu korištenja ostvarenih prihoda po osnovu koncesija.

Potrebno je da Županija donese propis o vrsti vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele korisnika proračuna Županije, kojom bi se definirale vrste vlastitih prihoda koji ostvaruje svaki od korisnika proračuna sukladno Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele.

Potrebno je da se evidentiranje i usuglašavanje prihoda vrši sukladno odredbama Zakona o Riznici u FBiH i Naputka o izvršavanju proračuna sa Jedinštenog računa Riznice.

Potrebno je redovito vršiti obračun i fakturiranje temeljem zaključenih ugovora o koncesijama i potraživanja po istom knjigovodstveno evidentirati i poduzeti zakonske aktivnosti i druga raspoloživa sredstva kako bi se izvršila naplata i zaštitila javna dobra.

Potrebno je da Geodetska uprava Županije, u utvrđenim terminima, snima situaciju ležišta i vodi plan ležišta, a jedan primjerak plana dostavlja koncesionaru koji obavlja eksploataciju sukladno zaključenim ugovorima o koncesijama.

Sukladno Zakonu o koncesijama, donijeti provedbene akte i istim regulirati procedure postupanja nadležnih proračunskih korisnika i osigurati nadzor nad provedbom sklopljenih Ugovora o koncesijama i utvrditi namjene prihoda ostvarenih od koncesija.

3.5 Tekući rashodi

Prema konsolidiranim financijskim izvješćima i Izvješću o izvršenju Proračuna Županije za 2008. godinu ostvareni rashodi i izdaci iznosili su 69.791.681 KM i isti su u odnosu na planirane manji za 2.244.679 KM ili 3,4 %, dok u odnosu na prethodnu godinu viši za 3,9 %. Struktura rashoda i izdataka prikazana je u sljedećem tabličnom pregledu:

Redni broj	OPIS	Proračun 2008	Ostvareno 2007	Ostvareno 2008	Indeks 5*100/3	Indeks 5*100/4
1	2	3	4	5	6	7
	UKUPNO IZDACI (I+II+III)	72.036.360	67.196.532	69.791.681	96,6	103,9
	I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d)	67.545.760	61.399.119	66.470.249	98,1	108,3
	Tekuća rezerva	200.000				
	a) Plaće i nakn. trošk. zaposl. (1 i 2)	43.219.000	38.325.438	42.890.080	99,2	111,9
1	Plaće i naknade zaposlenih	39.837.000	35.137.441	39.538.803	99,3	112,5
2	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	3.382.000	3.187.997	3.351.277	99,1	105,1
	b) Izdaci za materijal i usluge (4 do 12)	10.970.760	10.462.326	10.925.209	99,6	104,4
4	Putni troškovi	318.300	236.473	320.976	100,8	135,7
5	Izdaci za energiju	586.600	526.400	545.965	93,1	103,7
6	Izdaci za komunalne usluge	870.000	787.147	835.586	96,0	106,2
7	Nabavka materijala	986.700	667.298	948.617	96,1	142,2
8	Izdaci za usluge prevoza i goriva	539.200	478.301	521.491	96,7	109,0
9	Unajmljivanje imovine i opreme	52.000	40.399	45.223	87,0	111,9
10	Izdaci za tekuće održavanje	4.013.660	4.415.461	4.047.632	100,8	91,7
11	Izdaci osiguranja bankarskih usluga i..	99.100	85.933	62.903	63,5	73,2
12	Ugovorene i druge posebne usluge	3.505.200	3.224.914	3.596.816	102,6	111,5
	c) Ukupno tekući prijenosi (13 do 18)	13.006.000	12.283.487	12.351.140	93,5	100,6
13	Prijenosi drugim razinama vlasti	5.355.000	4.309.289	5.516.872	103,0	128,0
14	Prijenosi pojedincima	4.025.000	3.762.227	4.251.248	105,6	113,0
15	Prijenosi neprofitnim organizacijama	2.051.000	2.026.818	2.014.151	98,2	99,4
16	Subvencije javnim poduzećima	1.445.000	2.101.240	443.049	30,7	21,1
18	Ostali prijenosi i - povrat i drugo	130.000	83.913	125.820	96,8	149,9
	d) Izdaci za kamate i ostale naknade	350.000	327.868	303.820	86,8	92,7
	II UKUPNO KAPITALNI IZDACI	3.491.100	5.797.413	3.201.432	91,7	55,2
	e) Nabavka stalnih sredst. (19 do 22)	2.991.100	3.242.997	2.701.521	90,3	83,3
19	Nabavka građevina	708.000	947.526	1.150.988	162,6	121,5
20	Nabavka opreme	1.045.000	1.534.879	872.806	83,5	56,9
21	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	105.000	13.759	99.038	94,3	719,8
22	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	1.133.100	746.833	578.689	51,1	77,5
	f) Kapitalni grantovi (23)	500.000	2.554.416	499.911	100,0	19,6
23	Kapitalni grantovi drugim razinama vlasti	500.000	2.554.416	499.911	100,0	19,6
	III OTPLATE PRIMLJENIH ZAJMOVA	120.000		120.000	100,0	
	Višak prihoda nad rashodima	879.500				

Učešće pojedinačnih rashoda i izdataka u ukupno iskazanim rashodima i izdacima je sljedeće: plaće i naknade troškova uposlenih sa doprinosima na plaće poslodavca ima najveće učešće od 61,4 %; zatim tekuće potpore-grantovi od 17,7 %; izdaci za materijal i usluge od 15,6 %; izdaci za nabavu stalnih sredstava 3,9 %; kapitalne potpore-grantovi 0,7 %; otplate primljenih zajmova 0,2 %.

3.5.1 Bruto plaće i naknade

Bruto plaće i naknade troškova uposlenih i doprinosi poslodavaca iznosile su 42.890.080 KM, što predstavlja 99,2 % izvršenje plana i povećanje u odnosu na prethodnu godinu za 11,9 %.

Na razini Županije uspostavljen je centralizirani obračun plaća. Revizijom su obuhvaćeni slijedeći proračunski korisnici: Skupština Županije; Ministarstvo unutarnjih poslova; Ministarstvo financija; Prva osnovna škola Široki Brijeg; OŠ „Marka Marulića“ Ljubuški i SŠ „Fra Grge Martića“ i utvrđeno je da je u 2008. godini izvršen obračun i isplata plaća za svih dvanaest mjeseci 2008. godine, dok obračunate obveze poreza i doprinosa za isplaćene plaće nisu plaćane u roku kako je propisano Zakonom o doprinosima. Doprinosi za zdravstveno osiguranje i upošljavanje kod Skupštine Županije, Ministarstva financija, Gimnazije Fra Grge Martića Posušje nisu plaćani u 2008. godini za obračunate plaće za travanj (4.) mjesec, ni za isplaćene plaće za ostale mjesece do kraja 2008. godine, dok kod Ministarstva unutarnjih poslova, Prve OŠ Široki Brijeg i OŠ Marka Marulića doprinosi za zdravstveno osiguranje nisu plaćani u 2008. godini za obračunate plaće za srpanj (7.) mjesec pa do kraja 2008. godine.

Neizmirene obveze u 2008. godini za doprinose za MIO/PIO u svim revidiranim slučajevima odnose se na isplaćene plaće za studeni i prosinac 2008. godine.

Ukupno iskazane obveze za poreze i doprinose iznose 9.535.628 KM, od čega se na neizmirene obveze iz 2008. godine odnosi se 6.216.148 KM i na neizmirene obveze iz ranijih godina 3.203.863 KM. Neizmirene obveze za 2008. godinu odnose se na: doprinose iz plaća za zdravstveno osiguranje u iznosu od 3.581.040 KM; doprinose iz plaća za MIO/PIO 1.273.845 KM i doprinose iz plaća za upošljavanje 549.898 KM.

Obveze za poreze i doprinose vezane za obračun i isplatu plaća izmirivati sukladno važećim zakonskim propisima.

3.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 10.925.209 KM, što je 99,6 % izvršenje plana i veći su za 4,4 % u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi ovih troškova najveće učešće imaju izdaci za tekuće održavanje sa 4.047.632 KM, zatim ugovorene i druge posebne usluge 3.596.816 KM, izdaci za nabavu materijala 948.617 KM i izdaci za komunalne usluge 835.586 KM.

Putni troškovi iznosili su 320.976 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za 35,7 %. Revizijom provedenom kod Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija i Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa utvrđeno je da nalozi za službena putovanja nisu propisano popunjeni, odnosno ne sadrže propisane elemente, tako neki ne sadrže izvješće o izvršenom putu, zatim na drugim nije navedeno vrijeme polaska i dolaska sa službenog putovanja, nije naveden datum pravdanja, neki putni nalozi su izdavani sa datumom nakon izvršenog puta, a u par slučajeva obračunavano je više dnevnica nego što stvarno pripada po izvršenom putu.

Obračun i isplatu naknada za službena putovanja vršiti sukladno Zakonu o pravima izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Odluci o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika Proračuna u Županiji.

Izdaci za komunalne usluge iznosile su 835.586 KM i u odnosu na plan realizovani su 96 %, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 6,2 %. U strukturi ovih troškova najznačajnije učešće od 598.053 KM imaju izdaci za telefonske usluge. Revizijom provedenom kod Vlade Županije, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa i Ministarstva financija utvrđeno je da nisu donesena ograničenja za korištenje fiksnih telefona, sa ciljem racionalizacije korištenja proračunskih sredstava. Vlada Županije je donijela Odluku o korištenju službenih mobilnih telefona, kojom je regulirano tko ima pravo na korištenje službenih mobilnih telefona, mjesečni limit, kao i način refundacije za prekoračenja u troškovima. Za predsjednika Skupštine, predsjednika Vlade i ministra financija utvrđeno je pravo na korištenje službenih mobilnih telefona neograničeno, bez mjesečnog limita, tako da mjesečni računi iznosili: 713 KM, 1.036 KM; 1.034 KM i 774 KM. Imajući u vidu naprijed navedeno, smatramo da su računi za telefonske usluge visoki.

Utvrđiti ograničenje za korištenje fiksnih telefona sa ciljem racionalizacije korištenje budžetskih sredstava.

Preispitati opravdanost stvorenih troškova telefonskih usluga i po istom poduzeti adekvatne mjere.

Izdaci za gorivo i prevoz iskazani su u iznosu od 521.491 KM i u odnosu na plan realizirani su 96,7 %, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 9 %. Revizijom provedenom kod Vlade Županije, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa, Županijskog javnog tužilaštva utvrđeno je da nisu donijeli Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila niti normative za utrošak goriva po vozilima, sa ciljem praćenja utroška goriva po vozilima i racionalizacije proračunskih sredstava, izuzev Ministarstva unutarnjih poslova.

Potrebno je donijeti Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila i utvrditi normative o utrošku goriva po vozilima i u skladu sa istima vršiti kontrolu u cilju racionalizacije troškova goriva.

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u ukupnom iznosu od 3.596.816 KM, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu za 11,5 %.

Usluge reprezentacije na razini Županije iskazane su u ukupnom iznosu od 252.414 KM, a da prethodno nisu donesene procedure na razini Županije o korištenju sredstava reprezentacije. Na poziciji usluga reprezentacije su uglavnom evidentirani računi za konzumaciju jela i pića, bez da je na istim sačinjavana službene zabilješka u kojoj bi se kanstatiralo za koga je roba ili usluga plaćene, odnosno kome je poklonjena, svrha odnosno prigoda, te datum i potpis ovlaštene osobe koja je odobrila račun. Obzirom da nisu utvrđena ograničenja u korištenju sredstava reprezentacije, navodimo da su neki računi za konzumaciju jela i pića iznosili: 1.099 KM; 2.208 KM; 2.066 KM; 1.128 KM, dok je račun za konzumaciju jela i pića i jednom slučaju (Dan policije) iznosio čak 12.579 KM. Ministar unutarnjih poslova je donio Odluku, kojom se policijskim upravama i stanicama mjesečno dodjeljuju sredstva za hitne slučajeve do 150 KM. Međutim, pravdanje dodjeljenih sredstava se uglavnom odnosilo na nota račune za konzumaciju jela i pića, koji u nekim slučajevima nisu ni datirani, što ne predstavlja hitan izdatak.

Napominjemo da predsjednik Vlade, ministar financija i ministar unutarnjih poslova raspolažu Biznis Master Card. Timu za reviziju nije prezentirana odluka Vlade Županije, kojom se definira tko, u koje svrhe i kada ima pravo koristiti Biznis

Na poziciji usluga održavanja konvencija i putnih troškova Vlade Županije evidentirani su računi ili predrachuni humanitarne organizacije „Izvor“ Mostar, za odlazak tri osobe na godišnji europski finansijski Kongres u Moskvi (8.700 KM), zatim za odlazak na Europski finansijski Kongres u Prištini (7.608 KM), za odlazak na Europski finansijski Kongres u Lisabonu (7.902 KM), kao i račun za uplatu sredstava za tri delegata iz Županije za odlazak na godišnji sastanak EBRD (6.321 KM), bez da je priložena relevantna dokumentacija kojom se potvrđuje održavanje kongresa i sastanaka i učešće predstavnika Županije na istim. Napominjemo da ni Vlada Županije nije donijela potrebne odluke, kojima bi bilo utvrđeno tko su delegati, odnosno učesnici na navedenim kongresima i sastancima, kao i opravdanost učešća na istim.

Potrebno je donijeti Procedure o korištenju sredstava reprezentacije za sve korisnike Proračuna i iste primjenjivati.

Donijeti odluku o raspolaganju i uvjetima raspolaganja Biznis Master Card.

Izdaci po osnovu Ugovora o djelu iskazani su u neto iznosu od 634.667 KM.

Provedenom revizijom utvrđeno je da je Vlada sklopila Ugovor o djelu (od 29.12.2006. godine) radi obavljanje poslova savjetnika predsjednika Vlade, kojim je predviđeno izvještavanje o izvršenom poslu, i koji je raskinut 30.06.2008.godine, zatim Ugovor o djelu, kojim nisu precizno definirani poslovi i zadaci jer se ugovorom navodi „ugovorne strane prethodno utvrđuju: a) postojećom unutarnjom organizacijom i sistematizacijom Stručne službe Vlade Županije nisu obuhvaćeni svi poslovi čije je obavljanje neophodno“. Pored navedenog, sklopljen je i Ugovor o djelu, kojim posloprimac preuzima poslove ministra zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke, uz mjesečnu naknadu od 2.079 KM, iako je člankom 6. Zakona o Vladi Županije definirano da je Vlada izabrana nakon što njezino imenovanje većinom glasova potvrdi Skupština. Svako upražnjeno mjesto u Vladi popunjava se istim postupkom. Zakonom o pravima izabranih dužnosnika nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti u Županiji (članak 25) navodi se da radi ostvarivanja prava iz radnog odnosa izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici dužni su ovlaštenom tijelu, prilikom stupanja na dužnost, predati radnu knjižicu u roku od 30 dana.

Preispitati zaključene ugovore o djelu, i iste zaključivati samo za poslove i zadatke koji nisu obuhvaćeni Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji, sa točno utvrđenim poslovima i zadacima i obvezom podošenja izvješća o izvršenim poslovima izadacima.

3.6 Tekući i kapitalni prijenosi

3.6.1 Tekući prijenosi

Tekući prijenosi sa 31.12.2008. godine ostvareni su u iznosu od 12.351.139 KM ili 95,0 % planiranih sredstava za tekuće prijenose. Sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna Županije uređeno je da resorna ministarstva predlažu Vladi Županije na usvajanje programe za realizaciju tekućih prijenosa. Sukladno odlukama Vlade Županije o usvajanju programa utroška vršena je realizacija sredstava planiranih za tekuće prijenose.

U okviru tekućih prijenosa najveći iznos se odnosi na potpore drugim razinama vlasti (5.516.872 KM) i na isplatu sredstava pojedincima reguliran zakonskim propisima, za koje je nadležno Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi (3.304.387 KM) i Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata (549.853 KM). Izvršen je uvid u dio dokumentacije na osnovu kojih su realizirani prijenosi, a koji se odnose na Vladu Županije, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo prostornog uređenja, resursa i zaštite okoliša, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi, Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata i Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa.

Prijenosi Vlade Županije, realizirani su u iznosu od 5.328.398 KM, a planirani u iznosu od 4.941.000 KM. Razlika, odnosno više utrošena sredstva za prijenose u odnosu na planirana sredstva realizirana su sa pozicije tekuće pričuve. Revizijom su obuhvaćeni slijedeći prijenosi:

- prijenosi općinama u iznosu od 83.690 KM;
- prijenosi mjesnim zajednicama u iznosu od 827.616 KM;
- prijenosi za visoko školstvo u iznosu od 1.149.680 KM;
- prijenos za sport u iznosu od 215.200 KM;
- ostali prijenosi u iznosu od 1.834.561 KM;
- ostale isplate pojedincima u iznosu od 257.081 KM;
- prijenosi neprofitnim organizacijama u iznosu od 124.598 KM;

Prijenosi Ministarstva gospodarstva, realizirani su u iznosu od 901.755 KM, a planirani u iznosu od 2.005.000 KM. Revizijom su obuhvaćeni slijedeći prijenosi:

- prijenosi općinama u iznosu od 340.000 KM;
- subvencije javnim preduzećima-podsticaj poljoprivredi u iznosu od 177.506 KM;
- subvencije javnim preduzećima-subvencije za veterinarstvo u iznosu od 204.248 KM;
- ostali transferi u iznosu od 170.000 KM.

Prijenosi Ministarstva prostornog uređenja, resursa i zaštite okoliša realizirani su u iznosu od 338.193 KM, a planirani u iznosu od 340.000 KM. Revizijom su obuhvaćene slijedeći prijenosi:

- prijenosi neprofitnim organizacijama u iznosu od 276.900 KM;
- subvencije javnim preduzećima u iznosu od 61.293 KM;

Prijenosi Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi realizirani su prema Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji sa djecom, putem centara za socijalni rad i općinskih službi nadležnih za socijalnu zaštitu u iznosu od 4.016.145 KM, a planirani u iznosu od 3.975.000 KM. Razlika, odnosno više utrošena sredstva za prijenose u odnosu na planirana sredstva realizirana su sa pozicije tekuće pričuve. Revizijom su obuhvaćene slijedeći prijenosi:

- novčane naknade nezaposlenim u iznosu od 68.400 KM;
- ostale isplate pojedincima u iznosu od 90.982 KM;
- izdaci za raseljene osobe u iznosu od 125.586 KM
- izdaci za civilne žrtve u iznosu od 322.470 KM;
- ostali prijenosi pojedncima u iznosu od 2.701.944 KM;
- prijenosi neprofitnim organizacijama u iznosu od 711.762 KM.

Prijenosi Ministarstva hrvatskih branitelja iz domovinskog rata, realizirani su u iznosu od 798.813 KM, a planirani u iznosu od 800.000 KM. Revizijom su obuhvaćeni slijedeći prijenosi:

- izdaci za vojne invalide u iznosu od 549.853 KM;
- prijenosi za udruge u iznosu od 248.960 KM.

Prijenosi Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa, realizirani su u iznosu od 744.581 KM, a planirani u iznosu od 705.000 KM. Razlika, odnosno više utrošena sredstva za prijenose u odnosu na planirana sredstva realizirana su sa pozicije tekuće pričuve. Realizacija prijenosa vršena je na osnovu odobrenih programa utroška sredstava putem javnih poziva. Revizijom su obuhvaćeni slijedeći prijenosi:

- prijenosi drugim nivoima vlasti-prijenos za kulturu u iznosu od 181.110 KM;
- prijenosi drugim nivoima vlasti-prijenos za šport u iznosu od 288.271 KM;
- prijenosi neprofitnim organizacijama u iznosu od 224.999 KM;

Za tekuće prijenose za ostale zajedničke institucije u iznosu od 1.834.561 KM realizirane sa pozicije Vlade Županije, nisu prezentirani kriteriji na osnovu kojih je utvrđeno šta se podrazumijeva pod zajedničkim institucijama i koje su to zajedničke institucije, zatim nisu prezentirani kriteriji na osnovu kojih su realizirani prijenosi, a koji su trebali biti utvrđeni sukladno članku 35 Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2008. godinu. Pored toga, i za tekuće prijenose za šport u iznosu od 215.200 KM nisu prezentirani kriteriji na osnovu kojih su realizirani prijenosi. Zbog navedenog, ne možemo potvrditi opravdanost izbora korisnika tekućih prijenosa kao i visinu dodijeljenih sredstava po korisnicima. Uz to navodimo da su tekući prijenosi dodjeljivani na osnovu podnesenih zahtjeva korisnika.

Također, konstatujemo da se dio tekućih prijenosa planira i izvršava sa pozicije Vlade Županije, kao što su na primjer tekući prijenos za šport i prijenosi za visoko školstvo, a trebali bi se realizirati sa pozicije resornih ministarstava.

Tekući prijenosi kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa, koji se odnose na kulturu realizirani su u iznosu od 181.110 KM. Utvrđeno je da se samo dio prijenosa u iznosu od 31.250 KM realizirao na osnovu Programa utroška sredstava iz kulture putem Javnog poziva za predlaganje projekata, pri čemu su primjenjeni utvrđeni kriteriji i izvršen odabir korisnika tekućih prijenosa. Međutim, utvrđeno je da za tekuće prijenose za kulturu, realizirane u iznosu od 149.860 KM, nisu ispoštovani, odnosno nisu primjenjeni kriteriji za raspodjelu iz Programa utroška sredstava iz kulture, tako da se ne može potvrditi opravdanost izbora korisnika sredstava u oblasti kulture i visina dodijeljenih sredstava po korisnicima. Naime, navedeni tekući prijenosi za kulturu realizirani su na osnovu zahtjeva korisnika i ispostavljenog rješenja o isplati donesenog od strane resornog ministra, bez dostavljene potrebite dokumentacije koja se tražila u Javnom pozivu za predlaganje projekata u oblasti kulture i nije prezentiran zapisnik ili neki drugi dokument na osnovu kojeg bi se moglo utvrditi kako je izvršen odabir korisnika sredstava transfera i visina dodijeljenih sredstava po korisnicima.

Također, kod realizacije tekućih prijenosa za šport u iznosu od 288.271 KM, realiziran sa pozicije Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa, donesen je Program utroška sredstava za šport i Odluka o kriterijima za preraspodjelu sredstava za šport, ali nisu prezentirani dokazi da su su utvrđeni kriteriji za odabir korisnika tekućih prijenosa primjenjeni. Naime, navedeni tekući prijenosi za šport realizirani su na osnovu zahtjeva korisnika i ispostavljenog rješenja o isplati donesenog od strane resornog ministra, a nije prezentirano da su korisnici sredstava tekućeg prijenosa dostavili svu dokumentaciju koja je bila potrebna za sudjelovanje u raspodjeli navedenih sredstava, a koja je propisana Odlukom o kriterijima za preraspodjelu sredstava za šport. Zbog navedenog ne možemo potvrditi opravdanost izbora korisnika tekućih prijenosa kao i visinu dodijeljenih sredstava po korisnicima (nije prezentiran zapisnik ili neki drugi dokument na osnovu kojeg bi se moglo utvrditi kako je izvršen odabir korisnika sredstava transfera i visina dodijeljenih sredstava po korisnicima).

Uvidom u realizaciju tekućih prijenosa kod većine revidiranih subjekata, utvrđeno je da nije vršen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih prijenosa, kao i izvješćivanje korisnika o namjenskom utrošku sredstava.

Isto tako, revidirani subjekti nisu izvješćivali Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima tekućih prijenosa, kako je propisano Zakonom o izvršavanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2008. godinu

Potrebno je realizaciju tekućih prijenosa vršiti sukladno donesenim Programima utroška sredstava tekućih prijenosa uz primjenu utvrđenih kriterija.

Potrebno je da proračunski korisnici izvještavaju Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima tekućih prijenosa sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke, kao i da se vrši nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih prijenosa.

Tekuće transfere planirati i izvršavati sa pozicije resornog ministarstva, a ne Vlade Županije.

3.6.2 Kapitalni prijenosi

Kapitalni prijenosi na razini Županije izvršeni su u iznosu od 499.910 KM, a planirani u iznosu od 500.000 KM. Prijenosi su izvršeni mjesnim zajednicima u iznosu od 299.910 KM za rješavanje infrastrukturnih problema (izgradnja puteva, sanacija i proširenja puteva, izgradnja vodovoda) i općinama u iznosu od 200.000 KM, sa pozicije Vlade Županije. Nisu prezentirani kriteriji za na osnovu kojih su realizirani prijenosi, a koji su trebali biti utvrđeni sukladno članku 35 Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2008. godinu, tako da ne možemo potvrditi opravdanost izbora korisnika tekućih prijenosa kao i visinu dodijeljenih sredstava po korisnicima. Kapitalni prijenosi su realizirani po zaključcima Vlade Županije o odobravanju izdvajanja sredstva, a temeljem prethodno podnesenih zahtjeva mjesnih zajednica. Pored toga, u zaključcima o odobravanju izdvajanja sredstava općinama se navodi da se sredstva odobravaju za financijsku pomoć općinama, bez točno utvrđene namjene doznačenih sredstava i obveze općina da podnesu izvješća o utrošku sredstava Vladi Županije (u zaključcima o odobravanju sredstva mjesnim zajednicima stoji navedena obaveza). Zbog navedenog, ne možemo potvrditi opravdanost realiziranog prijenosa općinama u iznosu od 200.000 KM.

Utvrđeno je da sve mjesne zajednice nisu podnijele izvješće o utrošku sredstava Vladi Županije kako je predviđeno zaključcima Vlade Županije o odobravanju sredstva mjesnim zajednicima.

Potrebno je da Vlada Županije donese kriterije na osnovu kojih bi se realizirali kapitalni prijenosi sukladno članku 35 Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke, kao i da korisnici sredstava podnose izvješće o utrošku sredstava Vladi Županije.

3.7 Kapitalna ulaganja

Za nabavu stalnih sredstava utrošeno je 2.701.521 KM, što predstavlja 90,3 % u odnosu na planirane izdatke, dok su manji za 16,7 % u odnosu na prethodnu godinu. Svaki proračunski korisnik vrši nabavu stalnih sredstava. U strukturi kapitalnih ulaganja na razini Županije na nabavu opreme se odnosi 872.806 KM, dok iznos od 1.150.988 KM se odnosi na nabavu građevina, koji se u najvećem dijelu odnose na zaključene ugovore iz 2005. godine.

3.8 Tekuća pričuva

Sredstva tekuće pričuve utvrđena su Rebalansom Proračuna Županije za 2008. godinu u iznosu od 1.300.000 KM, od čega je utrošeno 1.179.082 KM.

Na razini Županije nisu doneseni kriteriji za uporabu sredstava tekuće pričuve sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2008. godinu. Odluke o uporabi sredstava tekuće pričuve donosila je Vlada Županije uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva financija u pogledu raspoloživih sredstava tekuće pričuve.

Pored toga, sredstva tekuće pričuve nisu se u potpunosti koristila za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave u toku proračunske godine, kako je predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2008. godinu. Naime, konstatirano je da su se, između ostalog, sredstva tekuće pričuve koristila za troškove studiranja, za postdiplomski studij i slično, prema zahtjevima pojedinaca koji su upućeni Predsjedniku Vlade Županije i ministru financija i realizirani su po rješenjima istih. Sredstva tekuće pričuve dodjeljivana su i Zavodu za poljoprivredu za projekat izgradnje laboratorije (nabavka opreme i tekuće održavanje) u iznosu od 60.000 KM i Ministarstvu prosvjete, znanosti, kulture i športa za stipendiranje studenata deficitarnih zanimanja na području Županije u iznosu od 104.400 KM. Navedeno ukazuje da su se sredstva tekuće pričuve koristila za namjene koje su trebale biti obuhvaćene planom proračunskih korisnika za fiskalnu godinu i ne predstavljaju hitne i

nepredviđene izdatke kako je regulisano Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2008. godinu.

Potrebno je donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve i sredstva tekuće pričuve koristiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke.

3.9 Nabave

Izvršena je provjera procedura nabavki za tekuće izdatke i zaključivanja ugovora prema Zakonu o javnim nabavkama BiH. Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi kod nabave kruha u iznosu od 16.239 KM i nabave mesa u iznosu od 17.664 KM, za Prognanički kamp „Dubrava“ Grude, nije sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH proveo procedure izbora najpovoljnijeg ponuđača za izvršene nabave. Naime, revizijom je utvrđeno da su nabave navedenih artikala vršene na osnovu ispostavljenih računa dobavljača, bez prethodno zaključenih ugovora.

Dosljedno primjenjivati Zakon o javnim nabavama BiH.

3.10 Financijski rezultat

Prema prezentiranim konsolidiranim financijskim izvješćima Proračuna Županije za 2008. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R.br.	Opis	Proračun 2008.	Izmj.proračuna 2008.	Izvršenje 2007.	Izvršenje 2008.	Indeks 6*100/4	Indeks 6*100/5
1	2	3	4	5	6	7	8
A	Prihodi, potpore i primici (1-4)	75.435.200	72.036.360	65.982.075	66.609.481	92,5	101,0
1.	Prihodi	70.335.200	68.336.360	63.398.092	64.914.883	95,0	102,4
2.	Potpore (Grantovi)	5.100.000	3.700.000	2.018.983	1.694.598	45,8	83,9
3.	Primljene otplate datih zajm.			565.000		-	-
B	Rashodi i izdaci	75.435.200	72.036.360	67.196.532	69.791.681	96,9	103,9
1.	Rashodi i izdaci	75.435.200	72.036.360	67.196.532	69.791.681	96,9	103,9
C	Višak prihoda nad rashodima (I-B)						-
D	Višak rashoda nad prihodima (B-I)			1.214.457	3.182.200	-	262,0

Županija je samo u 2008. godini iskazala višak rashoda nad prihodima u iznosu od 3.182.200 KM. Kumulativni višak rashoda nad prihodima, na dan 31.12.2008. godine, iznosio je 16.788.742 KM. Pored iskazanog viška rashoda nad prihodima u glavnoj bilančnoj evidenciji, napominjemo da je u vanbilančnoj evidenciju iskazan iznos od 8.114.608 KM, koji se odnosi na neizmirene obveze za doprinose za zdravstvo i zapošljavanje vezano za obračunate i isplaćene plaće iz ranijih godina.

Pored navedenog, na poziciji kratkoročno razgraničenih rashoda iskazan je iznos od 3.753.690 KM, gdje su evidentirani zahtjevi (stvorene obveze) proračunskih korisnika za terećenje pozicija u proračunu za 2008. godinu, a za koje nije bilo raspoloživih sredstava u odobrenom Proračunu Županije za 2008. godinu, na pozicijama tekućih rashoda (materijal i usluge opravke i održavanje vozila, održavanje cesta, reprezentacija, ugovorene usluge, tekući prijenosi ...). Najveći dio evidentiranih razgraničenja od 1.688.124 KM se odnosi na Vladu Županije, zatim na Upravu za ceste 863.558 KM i Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi 601.581 KM. Ovako iskazani rashodi na poziciji razgraničenja nisu evidentirani na poziciji rashoda u onom periodu kada je obveza nastala za plaćanje po načelu modificiranog nastanka događaja kako je regulirano člankom 59. Zakona o proračunima u FBiH, čime su narušena računovodstvena načela: tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti na kojima se zasniva proračunsko računovodstvo.

Obzirom na visinu ostvarenog deficita, visinu iskazanog kumulativnog viška rashoda nad prihodima, kao i obveza evidentiranih na vanbilančnim evidencijama i razgraničenim rashodima postavlja se pitanje nepravovremenog pokretanja aktivnosti na uravnoteženju prihoda i rashoda kako je regulisano zakonskim propisima.

Troškove evidentirati u periodu kada su i nastali kako bi se priznavanje rashoda provodilo po načelu modifikovanog nastanka događaja sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Potrebno je u narednom periodu u slučaju smanjenja ostvarenja prihoda pravovremeno izvršiti uravnoteženje istih sa rashodima u skladu sa važećim zakonskim propisima.

3.10.1 Novčana sredstva

Ukupno iskazana novčana sredstva Županije sa stanjem na dan 31.12.2008. godine iznose 809.890 KM, od čega se na sredstva na žiro računima odnosi 786.477 KM, akreditive 13.059 KM i na blagajne 10.354 KM.

3.11 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze na dan 31.12.2008. godine, iskazane su ukupnom iznosu od 20.965.888 KM, od čega se na: obveze prema dobavljačima odnosi 4.908.228 KM, obveze za poreze i doprinose na plaće 9.535.628 KM (obrazloženje dato je u točki 3.5.1 Izvješća) i kratkoročno razgraničene rashode 3.753.689 KM (obrazloženje dato je u točki 3.10 Izvješća).

Napominjemo da je u toku 2008. godine došlo do značajnog povećanja kratkoročnih obveza u iznosu od 7.857.169 KM u odnosu na stanje 31.12.2007. godine.

3.12 Dugoročne obveze

Dugoročne obveze, na dan 31.12.2008. godine, iskazane su u iznosu od 2.252.185 KM, od čega se na obveze prema dugoročnim kreditima odnosi 2.118.579 KM i obveze po leasingu za nabavku opreme u iznosu od 133.606 KM.

4. KOMENTAR

Vlada Zapadnohercegovačke županije se pismeno očitovalo dopisom broj 01-1600/08-1 od 06.11.2009. godine na Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2008. godinu. Uz navedeni dopis priloženo je pojedinačno očitovanje Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa.

Primjedbe i obrazloženja date na Nacrt izvješća su razmotrene i one koje smo smatrali opravdanim i za koje je dostavljena dodatna dokumentacija, inkorporirane su u Konačno izvješće o reviziji finansijskih izvješća za 2008. godinu.

Direktor

Sektora za finansijsku reviziju
dipl.oec.

Mirsada Janjoš, dipl.oec.

Vođa tima

Viši revizor, Admir Džumhur,

Član tima

Revizor, Katica Lovrić, dipl.oec.